

än ett sätt, eller är fullkomligt bestämd och konkret, kan dock, såsom nämnts, till följd af människans sinnlighet ej vinna denna konkretion eller fullständiga bestämdhet utan i det sinnliga såsom organ och medel därför. Men det sinnliga materialet, sålunda behandladt, får dock en helt annan karakter, än då det blott empiriskt sammanfattas, alldenstund det får förnuftets nödvändiga form eller dess momenter genom en inre nödvändighet bestämmas till beskaffenhet och sammanhang, hvilket ej kan vara på mer än ett sätt. Således t. ex. om jag under några gifna lefnadsförhållanden erfar en mängd olika önskningar och begär eller drifkrafter till verksamhet, så gifves det, utan något afseende på hvilken af dem kan vara den starkaste, alltid blott ett enda sätt för min verksamhet, hvilket är det rätta; och detta sätt föreskrifves af mitt innersta medvetande af mig sjelf, sådant det samma måste tänkas i sin bestämdhet af Gud. Och detta medvetande, ehuru mer eller mindre undanskymdt af sinnligheten, finnes hos hvarje människa alltid i form af moralisk känsla och samvete.

Af det nu sagda bör det således vara klart,